

המגזר החקלאי

הנהלת המינהל תחסל את ההתיישבות

החלטה 1308 אשר קבעה שנחלות פנויות במושבים ישווקו במכרז, היא לא החלטת מועצה אלא החלטת הנהלה, שהגדרת תפקידה הוא לממש את המדיניות הנקבעת ולא לייצר מדיניות שונה או סותרת

ידו קובמן

מראשית ההתיישבות הוקמו יישובים בדרך של תכנון כולל, שבו הוגדרו מספר הנחלות ליישוב ומספר הדונמים שמתיישב יהיה זקוק להם על מנת שיוכל להתפרנס ממנה. לכן המצב שונה בין הנגב והערבה, לדוגמה, שם נחלה היא בת 80 דונם, לבין מרכז הארץ, שבה תקן הנחלה הוא של 30 דונם ברוטו בלבד. בכל יישוב הוגדרו גם מספר הנחלות ע"י ועדת קרקעות עליונה וועדת פרוגרמות כמשרד החקלאות, כהן יושבים גורמים מקצועיים. ישנם גורמים מסוימים הבוחנים את ההתיישבות כל העת דרך עיניים נדל"ניות בלבד. זה מזכיר את הסיפור על ההבדל בין ישראלים שהולכים למסעדה לבין אמריקאים או איחופאים.

כשהאירופאים והאמריקאים הולכים למסעדה ורואים בה הרבה סועדים, הם יאמרו שבמסעדה האוכל כנראה טעים. אצל הישראלים לעומתם מיד תעלה המחשבה כמה בעל המסעדה מרוויח, וזה בדיוק ההבדל - אנהנו תמיד מצוינים בלעשות חשבון של אחרים.

צריך לנתח תפיסה מסוימת ולומר, שעלפי נתונים סטטיסטיים, החקלאות בשנים 2003-2004, למרות מעמדה הרם בעולם (במובן המקצועי), מכניסה לעוסקים בה פחות מהשכר הממוצע במשק. לכן מאוד מכעים כשפקידים במינהל מקרקעי ישראל משתלחים במתיישבים ואומרים, שזהו "סוף עידן המקורבים". על אלו מקורבים הם מרברים? אם יש פעילות שנעשתה לא על-פי חוק, או ילכו המאשימים ויתלוננו בפני רשות החוק. חמור שבעתיים שדברים אלו דווקא נשמעים במסדרונות מ"י, כאשר שם מתקבלות החלטות של פקידים הסותרות לחלוטין את ההחלטות של מועצת מקרקעי ישראל, שהיא הריבון העליון הקובע את מדיניות המקרקעין של המינהל ומדינת ישראל כולה.

החלטה 1308 שהתקבלה לאחרונה, ואשר קבעה שנחלות פנויות במושבים ישווקו במכרז, היא לא החלטת מועצה אלא החלטת הנהלה, שהגדרת תפקידה

הוא לממש את המדיניות הנקבעת ולא לייצר מדיניות שונה או סותרת. מועצת מ"י לא מתכנסת מזה חודשים רבים בשל הרכב חסר (פחות מ-18 חברים), שאינו מאפשר קבלת החלטות. מדינת ישראל לא יכולה להרשות לעצמה להמשיך ולנהל מדיניות מקרקעין שאינה מאפשרת ליזמים לתכנן את מהלכיהם, ובמקום זאת מתמקדת בהפליה והסתה נגד ההתיישבות. היוזמים המצטיינים כבר עברו כשנים האחרונות למזרח אירופה, ומקימים פרויקטים נדל"ניים בהצלחה רבה.

תחילתה של ההתיישבות בישראל בעת החדשה היא במאה ה-19. אין חולק על כך, שאלף נקודות ההתיישבות תרמו תרומה מרכזית לפיתוח הנגב והג' ליל, ובמידה רבה ציירו את מפת המדינה. כיום פזורות בישראל כאלף נקודות של התיישבות כפרית, 85% מהן בפרפריה.

ערכה של ההתיישבות אינו רק בטחוני-מדיני. לאחרונה פורסם מחקר של מוסד נאמן בטכניון, המציין את חשיבותה של החקלאות לשמירת איכות החיים, איכות הסביבה והתיירות בערכים כלכליים. זהו ערך מוסף לכלל אזרחי המדינה.

לאיש לא צריך להיות אכפת שבשנים האחרונות הוקמו בתים מפוארים בש"רן. בעליהם משלמים מיסים רבים הן למ"י, הן לוועדות המקומיות והן לש"ר לטונות המס. מי שמשתמש בבתיהם של "העשירים" אינו עוסק באידיאולוגיה אלא ב"קינאלוגיה" שלילית. הסתות יובילו להסתות שכנגד, ומי שאולי יצאו מהם נשכרים הם רק עורכי דין. כיוון זה יוביל לקיפאון ולהעצמת הסכסוך בין ההתיישבות למסיתים נגדם.

החוכמה בסופו של יום היא לשאול את עצמנו, אין נוכל להוביל את ההתיישבות לשינויים, שמצד אחד יאפשרו לשמר את המרחב הכפרי כך שיוכל לשרת עוד שנים רבות את המדינה ואזרחיה, ומצד שני יאפשר לחקלאים ולמתיישבים להרוויח בכבוד וביושר מעמל כפיהם. ועד שזה יתרחש, נמצא את עצמנו ממשיכים להיאבק בכל דרך על זכויותינו והכנסותינו. הכותב הוא מזכיר האיחוד החקלאי.

תגובה